

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.851/2016/6.

A tanács tagjai: Dr.Vezekényi Ursula a tanács elnöke
Dr. Osztovits András
Dr. Farkas Attila

A felperesek: rendű

II. rendű

A felperesek képviselője: Kerekes és Társai Ügyvédi Iroda
ügyintéző: dr. Ölveczky István ügyvéd

Az alperesek: I. rendű

II. rendű

III. rendű

IV. rendű

Az alperesek képviselői: jogtanácsos I-II. rendűért

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek: I-II. rendű felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi
Ítéltábla 9.Pf.20.436/2016/7/II. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Fővárosi Törvényszék
70.P.22.445/2012/10. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet - a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében - hatályában fenntartja.

Egyetemlegesen kötelezi az I-II. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az I-II. rendű alpereseknek mint együttes jogosultaknak 20.000 (húszezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - felhívásra - 70.000 (hetvenezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2005. november 8-án az I. rendű és a II. rendű alperesek mint hitelezők, valamint a felperesek mint adósok és a III. rendű és IV. rendű alperesek mint zálogkötelezettek között ingatlan jelzálogjoggal biztosított, svájci frankban nyilvántartott kölcsönszerződés jött létre. A szerződés I.2. pontja szerint a kölcsön összege 11.100.000 Ft volt. A szerződés I.3. pontja

rögzítette: a hitelezők a kölcsönt forintban folyósítják, a kölcsön deviza összegét a folyósítás napján érvényes, a bank által alkalmazott deviza-vételi árfolyamon állapítják meg. A szerződés III.2. pontja szerint a törlesztő részletek forint összegét az I-II. rendű alperesek az általuk alkalmazott, az esedékesség napját megelőző napon érvényes deviza eladási árfolyam alapján határozzák meg.

- [2] A kölcsönszerződés fedezetét képezte a felek között 2005. november 8-án megkötött engedményezési szerződés alapján az 0 Rt.-nél fennálló szerződés megtakarítási összege. A hitelezők vállalták, hogy a javukra megfizetett összegeket a fennálló kölcsöntartozás csökkentésére fordítják.
- [3] A kölcsönszerződés szerint a hitelezők az adósok részére a tőketörlesztésre a futamidő első 54 hónapjára haladékot, azaz türelmi időt biztosítottak. Ezen időszak alatt az adósoknak csak a hiteldíjat (kamatot, kezelési költséget) kellett megfizetni, annak lejártát követően a hátralévő futamidő alatt egyenletes törlesztéssel kellett teljesíteni.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] A felperesek módosított keresetükben a Ptk. 239/A. § (1) bekezdése alapján a kölcsönszerződés keresetben megjelölt rendelkezései érvénytelenségének megállapítását kérték. Elsődlegesen arra hivatkoztak, hogy a felek nem állapodtak meg az alkalmazandó deviza árfolyamban, az árfolyamrés mértékében és a törlesztőrészletek összegében, ezért a szerződés Ptk. 205. § (2) bekezdésébe ütközik. Másodlagosan arra hivatkoztak, hogy az általuk megjelölt szerződési feltételek sértik a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés a), b), c), d) és e) pontjait. Harmadlagosan azt adták elő, hogy a szerződési feltételek lehetetlen szolgáltatásra irányulnak. Negyedleges indokaik szerint a szerződési feltételek a Ptk. 4. és 5. §-ába írt követelményekbe ütköznek, ezért a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján semmisek. Ötödlegesen arra hivatkoztak, hogy a feltételek a Ptk. 213. § (1) bekezdésébe foglalt jogszabályi rendelkezések megkerülésére irányulnak. Hatodlagosan előadták, hogy a feltételek a Ptk. 209. §-a alapján tisztességtelennek minősülnek. Hetedlegesen pedig a feltételek nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközését állították.
- [5] Az I. és a II. rendű alperesek a kereset elutasítását, a III. és a IV. rendű alperesek a keresetnek megfelelő határozat meghozatalát kérték.

Az első- és másodfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította. Megítélése szerint a perbeli kölcsönszerződés keresettel támadott rendelkezései a felperesek által hivatkozott egyetlen okból sem

érvénytelen.

- [7] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével a kölcsönszerződésnek az árfolyamrésre és az egyoldalú kamat-, költség- és díjemelésre vonatkozó feltételei érvénytelenségének megállapítása iránt indított kereset tárgyában a pert megszüntette és az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a keretben hatályon kívül helyezte. Egyebekben az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta és megállapította a kölcsönszerződés IV.1. pontja utolsó bekezdésének tisztességtelenségét. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [8] A fellebbezés indokaira tekintettel azt állapította meg: a peres felek szerződése a deviza alapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződések tárgyának és törlesztő részleteinek meghatározásával kapcsolatos elvi kérdésekről szóló 1/2016. PJE határozat (a továbbiakban: 1/2016. PJE határozat) által megfelelően elfogadott módon tartalmazta a kölcsön összegét, azaz a szerződés tárgyát. A devizaalapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés a PJE szerint akkor is megfelel a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja által előírtaknak, ha az írásba foglalt szerződés kiszámítható módon tartalmazza a törlesztőrészletek számát, összegét és a törlesztési időpontokat. A 6/2013. PJE 3. pontja értelmében pedig a tájékoztatási kötelezettségnek csak az árfolyamváltozás lehetőségére kell kiterjednie, annak mértékére azonban nem. A másodfokú bíróság utalt arra is: a perbeli kölcsönszerződés tartalmazta az éves százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót és az annak kiszámítása során figyelembe nem vett egyéb költségeket is.
- [9] A másodfokú bíróság a kölcsönszerződés IV.1. pontját a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján tisztességtelennek minősítette, figyelemmel arra, hogy az megbontja a szerződés egyensúlyát a felek között, a hitelező javára indokolatlan, egyoldalú előnyt biztosít.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [10] Az I.-II. rendű felperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetüknek helytadó határozat meghozatalát kérték. Arra hivatkoztak, hogy a jogerős ítélet Ptk. 205. § (2) és (3) bekezdésébe, 200. § (2) bekezdésébe, 209. § (1) bekezdésébe, 227. § (2) bekezdésébe és a Hpt. 213. § (1) a), b), c), d) és e) pontjaiba ütköző módon jogszabálysértő.
- [11] Az I.-II. rendű alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy az a hivatkozott indokok alapján nem jogszabálysértő.

- [13] A Kúria megítélése szerint a perbeli szerződés a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1. tv.) által módosított tartalommal nem sérti a Ptk. 205. § (2) és (3) bekezdését, mindazon lényeges tartalmi elemeket tartalmazza, amely egy fogyasztói kölcsönszerződés létrejöttéhez szükséges figyelemmel a később kifejtettekre is.
- [14] A szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjában írtakat nem sérti. A szerződésben a kölcsön összege Ft-ban egyértelműen rögzítésre került, és a kölcsön visszafizetése során alkalmazandó árfolyamot a DH1. tv. 3. §-a egyértelműen meghatározza. A tisztességtelen árfolyamra vonatkozó rendelkezés a szerződés részleges érvénytelenségét eredményezte, de ezt a C-26/13. sz. Kásler-ügyben, illetve a Kúria 2/2014. PJE határozatában kifejtettekre is tekintettel megalkotott DH1. tv. hivatkozott rendelkezése megszüntette, e tárgyban a felek között elszámolásra került sor. A Kúria erre való tekintettel - a felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából - nem látta szükségesnek a tárgyalás felfüggesztését az Európai Unió Bírósága előtt folyamatban lévő C-126/17. számú ügy befejezéséig, a perbeli szerződéses rendelkezés megfogalmazása a szerződés tárgyát illetően egyértelmű és világos.
- [15] A Hpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontjában írtakat a szerződés ugyancsak nem sérti. A szerződés az induló THM-t egyértelműen tartalmazza, annak mértékét 5,99 %-ban rögzíti. A felperesek csak állították, de nem fejtették ki felülvizsgálati kérelmükben, hogy milyen általuk „rejtettnek” minősített költségeket tartalmaz a szerződésben feltüntetett THM. Egyébként is egy, a szerződés rendelkezéseiből a felperesek szerint nem következő, annál magasabb mértékű THM a szerződés semmisségét nem eredményezi.
- [16] A Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltak megsértése részleges érvénytelenséget eredményez, ami a DH1. tv. alapján indult per, illetve az azon alapuló elszámolás folytán - ahogy arra a másodfokú bíróság rámutatott - vizsgálat tárgyát már nem képezheti.
- [17] Az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül állapították meg azt is, hogy a kölcsönszerződés eleget tesz a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjában írtaknak. A szerződés a törlesztő részletek összegét az első 54 hónap tekintetében tartalmazza, annak mértékét 313 CHF-ben határozza meg. Ebben az időszakban (türelmi idő) a felpereseknek kizárólag a kamatot és a kezelési költséget kellett megfizetniük. Az 55. hónaptól kezdődően fizetendő törlesztő részletek tételesen a szerződésben nincsenek meghatározva, ugyanakkor a felperesek csak állították, de nem fejtették ki, nem cáfolták a jogerős ítélet azon megállapítását, miszerint az kiszámítható, vagyis megfelel a 1/2016. PJE határozat szerinti követelményeknek. A türelmi időt követő törlesztő részlet fizetési kötelezettség tételes meghatározását, szerződésben történő

rögzítését az adott tényállás mellett a szerződés megkötésekor az is nehezítette, hogy a konstrukció lakástakarék szerződéssel volt vegyes.

- [18] A 6/2013. PJE határozat értelmében a deviza alapú kölcsönszerződés konstrukciója nem tekinthető lehetetlen szolgáltatásra irányulónak és nem ütközik nyilvánvalóan a jóerkölcsbe. A prudens működés esetleges veszélyeztetése pedig jelen eljárásban vizsgálat tárgyát nem képezheti.
- [19] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben kizárólag arra hivatkozással állították a Ptk. 209. § (1) bekezdésének és 209/A. § (2) bekezdésének sérelmét, hogy az alperes nem adott megfelelő tájékoztatást a törlesztő részletek emelkedésének lehetőségéről. A kockázatfeltáró nyilatkozat csak jelentős mértékű törlesztő részlet emelkedésére hívta fel a figyelmet, amely nem a korlátlanság szinonimája. A Kúria e körben utal arra, az elsőfokú eljárás irataihoz 10/A/1. alatt csatolt, a felperesek által 2005. szeptember 2-án aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat tartalmazta, hogy a kölcsönszerződésben rögzített deviza árfolyama napról napra változik, svájci frank esetében „bármilyen irányban és bármilyen mértékben”. Emiatt iratellenesen állítják a felperesek, hogy a korlátlan árfolyam emelkedés lehetőségéről nem kaptak tájékoztatást.
- [20] A Kúria mindezekre figyelemmel a jogerős ítéletet - a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [21] A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felpereseket a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján - figyelemmel a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdéseire - kötelezte az I-II. rendű alperesek felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeinek megfizetésére. A felperesek az illetékfeljegyzési joguk folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján kötelesek az államnak megfizetni.
- [22] A Kúria a döntését tárgyaláson hozta meg.

Budapest, 2017. június 6.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Farkas Attila sk. bíró